

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ

ความเป็นมา

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๙ ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๐ วรรค ๑ บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการตามเจตนารมณ์

ดังกล่าวในปีแรก โดยกำหนดไว้ใน ข้อ ๑.๓ การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน ข้อ ๑.๓.๑ ว่า “ให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี ๑๕ ปี โดยสนับสนุนตำราในวิชาหลักให้แก่ทุกสถานศึกษา จัดให้มีชุดนักเรียนและอุปกรณ์การเรียนฟรีให้ทันปีการศึกษา ๒๕๕๒ และสนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อชดเชยรายการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้ปกครอง” อีกทั้งนโยบายของรัฐด้านการศึกษา ข้อ ๓.๑.๔ กำหนดว่า “จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี ๑๕ ปี ตั้งแต่อนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน”

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการตามเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้น โดยจัดทำโครงการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ ซึ่งการดำเนินการนี้ได้ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มอาชีพแล้ว ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ ณ โรงเรียนสตรีวิทยา กรุงเทพมหานคร และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สำหรับรายการหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ภาครัฐให้การสนับสนุน

สาระสำคัญของนโยบาย

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๒ เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าเล่าเรียน (เพิ่มเติมสำหรับการศึกษาของเอกชน) หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามแผนงานเสริมสร้างรายได้พัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคงด้านสังคม โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ๑๕ ปี สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ค่าหนังสือเรียน	๔,๒๐๓,๓๗๐,๘๐๐ บาท
ค่าอุปกรณ์การเรียน	๑,๕๓๑,๙๘๓,๘๐๐ บาท
ค่าเครื่องแบบนักเรียน	๓,๑๕๘,๖๗๘,๑๐๐ บาท
ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	๒,๑๑๗,๕๐๖,๔๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น	๑๑,๐๑๑,๕๓๙,๑๐๐ บาท

ซึ่งในแต่ละรายการมีรายละเอียด ดังนี้

หนังสือเรียน

หนังสือเรียนมีรายละเอียดดังนี้

๑. ระดับก่อนประถมศึกษา ใช้หนังสือเสริมประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัย

๒. ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ใช้หนังสือเรียน
ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ทุกระดับชั้น

โดยมีอัตราค่าหนังสือดังนี้

ก่อนประถมศึกษา	๒๐๐.๐๐ บาท/คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๔๘๓.๒๐ บาท/คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๓๔๗.๒๐ บาท/คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๓๖๕.๖๐ บาท/คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๕๘๐.๐๐ บาท/คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๔๒๔.๐๐ บาท/คน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๔๙๖.๐๐ บาท/คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๗๓๙.๒๐ บาท/คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๕๖๔.๘๐ บาท/คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๕๖๐.๐๐ บาท/คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑,๑๖๐.๘๐ บาท/คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๘๐๕.๖๐ บาท/คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๗๖๓.๒๐ บาท/คน

อุปกรณ์การเรียน

อุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ประกอบด้วย แบบฝึกหัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) สมุด ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด เครื่องมือเรขาคณิต วัสดุฝึก ICT (CD) สำหรับผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ และกระดาษ A4 สีเขียน ดินน้ำมันไร้สารพิษ สำหรับผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาในอัตรา ดังนี้

ก่อนประถมศึกษา	๑๐๐ บาท/ภาคเรียน
ประถมศึกษา	๑๙๕ บาท/ภาคเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๑๐ บาท/ภาคเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๒๓๐ บาท/ภาคเรียน

เครื่องแบบนักเรียน

เครื่องแบบนักเรียน ประกอบด้วย เสื้อ/กางเกง/กระโปรง
คนละ ๒ ชุด/ปี ในอัตรา

ก่อนประถมศึกษา	๓๐๐ บาท/คน
ประถมศึกษา	๓๖๐ บาท/คน
มัธยมศึกษาตอนต้น	๔๕๐ บาท/คน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๕๐๐ บาท/คน

กรณีนักเรียนมีชุดนักเรียนเพียงพอแล้ว สามารถซื้อเข็มขัด
รองเท้า ถุงเท้า ชุดลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ชุดกีฬา ได้ กรณีการจัด
ซื้อชุดนักเรียนที่ต่างไปจากชุดนักเรียนปกติและราคาสูงกว่าที่กำหนด
วงเงินดังกล่าวอาจซื้อได้เพียง ๑ ชุด

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สถานศึกษาจัดขึ้น ประกอบด้วย ๑. กิจกรรมวิชาการ ๒. กิจกรรมคุณธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด ๓. ทักษะศึกษา ๔. การบริการสารสนเทศ/ICT ทั้งนี้ในการพิจารณากำหนดกิจกรรมทั้ง ๔ กิจกรรมต้องให้ภาคี ๔ ฝ่าย (ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และผู้แทนกรรมการนักเรียน) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพิจารณา โดยที่ผลการพิจารณาต้องไม่เป็นการรอนสิทธิของเด็กยากจนและด้อยโอกาสที่พึงจะได้รับ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมจากการเรียนปกติในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ส่งเสริมเด็กเก่งให้มีความเป็นเลิศและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนเรียนอ่อนให้มีศักยภาพสูงขึ้น เช่น ค่ายวิทย์-คณิตคิดสนุก ค่ายทักษะชีวิต ค่ายภาษาพาเพลิน (แก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้) เป็นต้น โดยกำหนดให้ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ปีละ ๑ ครั้ง

๒. กิจกรรมคุณธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

กิจกรรมคุณธรรม เช่น ค่ายเด็กดีของชุมชน ค่ายรักษัโลก ค่ายรักษัสัตว์ ค่ายยุวชนคนดี กิจกรรมอาสาพัฒนา เป็นต้น

ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด เป็นกิจกรรมภาคปฏิบัติในการเรียน ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การใช้ชีวิตร่วมกันเป็น หมู่คณะ เช่น การเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม การผจญภัย (ไต่เขา ปีนต้นไม้ ฯลฯ) โดยกำหนดให้ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ปีละ ๑ ครั้ง

๓. ทักษะศึกษา เป็นกิจกรรมศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียนที่เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง โดยกำหนดให้ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ปีละ ๑ ครั้ง

๔. การบริการสารสนเทศ/ICT เป็นกิจกรรมการให้บริการ ICT/คอมพิวเตอร์ แก่นักเรียนเพิ่มเติมจากการเรียนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ตามหลักสูตรปกติ เช่น การให้บริการสืบค้นความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต การให้บริการคอมพิวเตอร์ในการจัดทำสื่อ รายงานการนำเสนอข้อมูล การออกแบบสร้างสรรค์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดให้ ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว ๔๐ ชั่วโมง/ปี/คน

ทั้งนี้งบประมาณกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อนักเรียน
๑ คน ดังนี้

ก่อนประธมศึกษา	๒๑๕ บาท/ภาคเรียน
ประธมศึกษา	๒๔๐ บาท/ภาคเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น	๔๔๐ บาท/ภาคเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๔๗๕ บาท/ภาคเรียน

แนวทางการจัดสรรงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปจัดซื้อหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรงบประมาณ ภาคเรียนที่๑/๒๕๕๒ โดยใช้ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ในการจัดสรรงบประมาณดังกล่าว ทั้งนี้ ขึ้นอนุบาล ๑, ป.๑, ม.๑, ม.๔ จัดสรรให้เบื้องต้นร้อยละ ๘๐ ของนักเรียน เนื่องจากยังไม่ทราบจำนวนนักเรียนที่แน่นอน สำหรับชั้นอื่น ๆ จัดสรรให้ร้อยละ ๑๐๐ โดยคิดนักเรียนปีการศึกษา ๒๕๕๑ เลื่อนชั้นไปอีกระดับชั้นหนึ่ง และในกรณีที่มีข้อมูลผู้ขอสิทธิไม่รับเครื่องแบบนักเรียนและ/หรืออุปกรณ์การเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะไม่จัดสรรรายการดังกล่าวให้ตามจำนวนผู้ขอสิทธิ

๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แจ้างจัดสรรงบประมาณนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ เป็นรายสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบและ แจ้างให้สถานศึกษาทราบ เพื่อเตรียมการจัดซื้อจัดหา/จัดกิจกรรมต่อไป

๓. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะโอนงบประมาณดังกล่าวทั้ง ๔ รายการข้างต้น เข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร ของสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการให้เสร็จสิ้น สถานศึกษาได้รับหนังสือเรียน ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ นักเรียน ได้รับหนังสือเรียน เครื่องแบบนักเรียน และอุปกรณ์การเรียนก่อนเปิด ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๒

แนวทางการจัดซื้อจัดหา

หนังสือเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะโอนเงินงบประมาณค่าหนังสือเรียน ซึ่งเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสถานศึกษา และให้สถานศึกษาจัดซื้อหนังสือเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ก. การคัดเลือกหนังสือเรียน

ครูผู้สอน เป็นผู้เลือกหนังสือเรียน เสนอให้คณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการภาคี ๔ ฝ่าย (ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และผู้แทนกรรมการนักเรียน) ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระ โดยให้พิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนให้ตรงตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และมีเนื้อหาสาระตรงตามความต้องการของครูผู้สอนโดยสามารถเลือกจากทุกสำนักพิมพ์ ตามรายการในบัญชีหนังสือเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดูได้จากเว็บไซต์ <http://210.1.20.39/new2551/node/107> สำหรับหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยให้ใช้แนวทางการเลือกหนังสือตามเอกสารหมายเลข ๒ ในภาคผนวก โดยเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพเหมาะสมกับราคา และมีผู้ขายไม่ต่ำกว่า ๓ ราย

ข. การจัดซื้อ

๑. ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อโดยถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๑ วิธีตกลงราคา ให้คำนึงถึงคุณภาพที่เหมาะสมกับราคา และให้ต่อรองราคาจากผู้ขาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๑.๒ วิธีสอบราคาและวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ประกาศกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาหนังสือเรียนเป็นรายวิชาต่อชั้น เพื่อจะได้หนังสือเรียนที่หลากหลายจากทุกสำนักพิมพ์ และตรงตามความต้องการที่จะใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษา และไม่จัดซื้อหนังสือเรียนเป็นชุด

๒. ให้สถานศึกษาเตรียมดำเนินการหาผู้ขายไว้ เพื่อให้พร้อมที่จะทำสัญญาได้ทันทีเมื่อได้รับแจ้งอนุมัติการโอนเงินงบประมาณเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสถานศึกษา

๓. เมื่อได้รับเงินงบประมาณให้ตรวจสอบจำนวนเงินที่ได้รับแจ้งการโอนเงิน และจำนวนเงินในสมุดคู่ฝากของธนาคารว่ามีจำนวนเงินที่ถูกต้องตรงกัน

๔. ออกใบเสร็จรับเงินตามแบบของทางราชการ ในนามของสถานศึกษา ตามจำนวนเงินที่ได้รับ ส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน

๕. เมื่อดำเนินการจัดซื้อหนังสือเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้สถานศึกษาลงบัญชีวัสดุหนังสือเรียน เพื่อสะดวกในการตรวจสอบ
๖. การจัดซื้อควรแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่มาจากประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อ (ถ้ามี) และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุอย่างน้อย ๑ คน
๗. จัดระบบการยืมหนังสือเรียน ให้แก่นักเรียนทุกคน และสามารถส่งต่อไปยังนักเรียนรุ่นต่อไป

๘. การจัดซื้อหนังสือเรียน จะต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และให้ทันก่อนเปิดภาคเรียน ทั้งนี้ได้กำหนดปฏิทินการดำเนินงานมาให้ด้วยแล้ว

๙. เงินเหลือจากการดำเนินการจัดซื้อ สามารถนำไปใช้จ่ายในรายการโครงการเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ ได้ตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบร่วมกันของภาคี ๔ ฝ่าย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องแบบนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะโอนเงินงบประมาณค่าเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งเป็นเงินงบบุคลากรทั่วไป เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาจ่ายเงินสดให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อไปจัดซื้อเครื่องแบบนักเรียนคนละ ๒ ชุด ในกรณีต้องใช้เครื่องแบบนักเรียนที่แตกต่างไปจากเครื่องแบบปกติและราคาสูงกว่าวงเงินที่ได้รับ อาจจัดซื้อได้เพียง ๑ ชุด และหากมีเครื่องแบบนักเรียนปกติเพียงพอแล้ว อาจนำเงินที่ได้รับไปจัดซื้อเข็มขัด รองเท้า ถุงเท้า ชุดลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ชุดกีฬาได้ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. เมื่อได้รับเงินงบประมาณให้ตรวจสอบ จำนวนเงินที่ได้รับแจ้งการโอนเงิน และจำนวนเงินในสมุดคู่ฝากของธนาคารว่ามีจำนวนเงินที่ถูกต้องตรงกัน

๒. ออกใบเสร็จรับเงินตามแบบของทางราชการ ในนามของสถานศึกษา ตามจำนวนเงินที่ได้รับ ส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน

๓. แต่งตั้งผู้จ่ายเงินอย่างน้อย ๒ คน เพื่อร่วมกันจ่ายเงินให้กับนักเรียน

๔. จ่ายเงินให้นักเรียน โดยลงลายมือชื่อรับเงิน กรณีนักเรียนไม่สามารถลงลายมือชื่อรับเงินได้ ให้ผู้ปกครองลงลายมือชื่อรับเงินแทนเพื่อไว้เป็นหลักฐานการจ่าย ตามตัวอย่างเอกสารหมายเลข ๑ ในภาคผนวก

๕. แจ้งให้นักเรียน ผู้ปกครอง เลือกซื้อเครื่องแบบนักเรียนได้ตามความต้องการ และให้ทันก่อนเปิดภาคเรียน

๖. ติดตามใบเสร็จรับเงินจากนักเรียน/ผู้ปกครอง

๗. ดูแลให้นักเรียนมีเครื่องแบบนักเรียนจริง

๘. สถานศึกษาตรวจสอบ หากพบว่านักเรียนไม่มีเครื่องแบบนักเรียน โดยที่นำเงินไปใช้จ่ายอย่างอื่นที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้ปกครองจะต้องคืนเงินให้กับทางราชการ

๙. เงินค่าเครื่องแบบนักเรียนที่เหลือจากการดำเนินการแล้วสามารถนำไปใช้จ่ายในรายการโครงการเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพได้ตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบร่วมกันของภาคี ๔ ฝ่าย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

อุปกรณ์การเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะโอนเงินงบประมาณค่าอุปกรณ์การเรียน ซึ่งเป็นเงินงบบุคลากรทั่วไป เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาจ่ายเงินสดให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อนำไปเลือกซื้ออุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนการสอนได้ตามความต้องการที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

๑. ระดับก่อนประถมศึกษา เช่น กระดาษ สีเทียน ดินน้ำมัน ไร์สารพิษ เป็นต้น

๒. ระดับประถมศึกษา เช่น แบบฝึกหัด สมุด ดินสอ ยางลบ ปากกา ไม้บรรทัด ไม้โปรแทรกเตอร์ วัสดุฝึก ICT เป็นต้น

๓. ระดับมัธยมศึกษา เช่น สมุด ยางลบ ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด ไม้โปรแทรกเตอร์ เครื่องมือเรขาคณิต วัสดุฝึก ICT เป็นต้น

วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน การควบคุม ติดตาม และตรวจสอบ ให้ปฏิบัติเหมือนกับการจ่ายเงินค่าเครื่องแบบนักเรียน

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะโอนเงินงบประมาณ ซึ่งเป็นเงินบอudgetหนุนทั่วไป เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน ดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมวิชาการ ปีละ ๑ ครั้ง
๒. กิจกรรมคุณธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด ปีละ ๑ ครั้ง
๓. กิจกรรมการทัศนศึกษา ปีละ ๑ ครั้ง
๔. การให้บริการสารสนเทศ/ICT ปีละ ๔๐ ชั่วโมง/คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. เมื่อได้รับเงินงบประมาณให้ตรวจสอบ จำนวนเงินที่ได้รับแจ้งการโอนเงิน และจำนวนเงินในสมุดคู่ฝากของธนาคารว่ามีจำนวนเงินที่ถูกต้องตรงกัน

๒. ออกใบเสร็จรับเงินตามแบบของทางราชการ ในนามของสถานศึกษา ตามจำนวนเงินที่ได้รับ ส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน

๓. กำหนดกิจกรรมที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการภาคี ๔ ฝ่าย

๔. การใช้จ่ายเงินงบประมาณ ต้องดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน

๕. เงินที่เหลือจากการดำเนินการแล้ว สามารถนำไปใช้จ่ายในรายการโครงการเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ ได้ตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบร่วมกันของภาคี ๔ ฝ่าย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การติดตาม ควบคุม และกำกับ

๑. พัฒนาระบบการควบคุมภายในโรงเรียนโดยให้ภาคี ๔ ฝ่าย ประกอบด้วย ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และผู้แทนกรรมการนักเรียน ถ้าเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก (มีนักเรียนน้อยกว่า ๓๐๐ คน) ให้มีได้ไม่น้อยกว่าฝ่ายละ ๑ คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีนักเรียน ๓๐๑ คนขึ้นไป ให้มีได้ไม่น้อยกว่าฝ่ายละ ๒ คน โดยการเสนอชื่อของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือ ดูแล สนับสนุน และแก้ปัญหา

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานภายในเขตพื้นที่การศึกษา

๓. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดตั้งคณะกรรมการติดตามขั้นตอนการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปฏิทินการดำเนินงาน

เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน ดังนี้

๑. สำรวจจำนวนนักเรียน	วันที่ ๒๐-๓๑ มี.ค. ๒๕๕๒
๒. เชิญสำนักพิมพ์หรือ/แจ้งแนวทางการจัดซื้อ	วันที่ ๑๒-๑๖ ก.พ. ๒๕๕๒
๓. กำหนดแนวทางการจัดซื้อ	วันที่ ๑๖-๒๐ ก.พ. ๒๕๕๒
๔. ชี้แจงผู้ปกครอง ปชส.ผ่านสื่อมวลชน	วันที่ ๒๕-๒๘ ก.พ. ๒๕๕๒
๕. แจ้งกรอบวงเงินงบประมาณแก่ สพท./สถานศึกษา	วันที่ ๒๐ ก.พ. ๒๕๕๒
๖. ชี้แจง ผอ.สปท./สถานศึกษา	วันที่ ๒๓-๒๘ ก.พ. ๒๕๕๒
๗. แจ้งเพื่อสละสิทธิ์ (เครื่องแบบ/อุปกรณ์)	วันที่ ๒๐ ก.พ.-๖ มี.ค. ๒๕๕๒
๘. แจ้งรายการจัดซื้อ/แนวทางการจัดซื้อ	วันที่ ๒๓-๒๔ ก.พ. ๒๕๕๒
๙. สถานศึกษารายงานจำนวนผู้ขอสละสิทธิ์ (เครื่องแบบนักเรียน/อุปกรณ์)	วันที่ ๖ มี.ค. ๒๕๕๒
๑๐. สพฐ.โอนเงินให้โรงเรียน	วันที่ ๖-๑๓ มี.ค. ๒๕๕๒
๑๑. สถานศึกษาดำเนินการจัดซื้อ	วันที่ ๖-๓๑ มี.ค. ๒๕๕๒
๑๒. สถานศึกษาทำสัญญาจัดซื้อ	ภายในวันที่ ๖ เม.ย. ๒๕๕๒
๑๓. ส่งของ/ตรวจรับ	วันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕๕๒
๑๔. จัดหนังสือให้ผู้เรียน	ภายในวันที่ ๑๖ พ.ค. ๒๕๕๒

หมายเหตุ กำหนดการนี้ สพท. และสถานศึกษาอาจปรับได้ตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ต้องให้คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ได้รับการสนับสนุนรายการหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน
เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างทั่วถึง
และเท่าเทียม

๒. นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน เนื่องจากได้รับการ
สนับสนุนหนังสือ อุปกรณ์การเรียน และเครื่องแบบนักเรียนครบทุกคน

๓. สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมี
ประสิทธิภาพมากขึ้น

๔. ผู้ปกครองนักเรียนได้รับการบรรเทาภาระค่าครองชีพ
เนื่องจากลดค่าใช้จ่ายในเรื่องหนังสือแบบเรียน อุปกรณ์การเรียน
เครื่องแบบนักเรียน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สามารถนำเงินส่วนนี้
ไปใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องอื่น ๆ ได้ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ
ได้อีกทางหนึ่ง

တၢ်အိၣ်အိၣ်

หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ กำหนดหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓-๕ ปี เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบบูรณาการไม่สอนเป็นรายวิชา ยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ การที่เด็กมีโอกาสได้เลือกอ่านหนังสือบ่อย ๆ จะทำให้เด็กคุ้นเคยกับการใช้หนังสือและคุ้นเคยกับตัวหนังสือ สิ่งสำคัญที่ควรตระหนัก คือ หากเด็กมีประสบการณ์ที่ดีและมีความสุขในการใช้หนังสือจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านได้อย่างดียิ่ง

๑. คุณสมบัติหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งที่ต้องคำนึงถึง

๑.๑ สอดคล้องกับหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๑.๒ ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องการสอน ให้ประสบการณ์พื้นฐานที่สอดคล้องต่อการเรียนรู้ของเด็กเมื่อเข้าสู่วัยที่สูงขึ้น

๑.๓ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก

อายุ ๔-๕ ปี เด็กวัยนี้เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น ต้องการที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้มาจากไหน ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เช่นนี้ ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ สิ่งนี้มีความเป็นมาอย่างไร วันนี้เริ่มจะเข้าใจข้อแตกต่างระหว่างความจริงและเรื่องสมมติ นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ ควรจะเป็นเรื่องสั้น เข้าใจง่าย มีตัวละครตัวเอกเพียงตัวเดียว และตัวละครรวมอีก ๒-๓ ตัว เรื่องที่ส่งเสริมจินตนาการและอิงความจริงอยู่บ้าง

อายุ ๕-๖ ปี เด็กวัยนี้เริ่มสนใจโลกของความเป็นจริง แยกอดีต ปัจจุบันได้ รู้จักสิ่งแวดล้อมที่ห่างตัวมากขึ้น เริ่มเข้าใจว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของ สิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างเช่นแต่ก่อน เนื้อหาของเรื่องควร ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาด้วย จะเป็นเรื่องจริงในปัจจุบัน หรือเป็นเรื่อง ประเภทวีรบุรุษทั้งหลายก็ได้

- ๑.๔ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่
- ๑.๕ วิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
- ๑.๖ หลากหลายประเภท หลากหลายผู้แต่ง และผู้วาดภาพประกอบ

เช่น

- (๑) หนังสือภาพที่ไม่มีข้อความหรือตัวหนังสือ
- (๒) หนังสือที่สามารถคาดเดาเหตุการณ์หรือเนื้อหาได้ล่วงหน้า
- (๓) หนังสือที่เป็นเรื่องราวมีข้อความบรรยาย
- (๔) หนังสือกลอนหรือคำคล้องจอง
- (๕) นิทานอีสป (ควรเป็นหนังสืออีสปที่จบโดยไม่ต้องมีข้อสรุป แต่ส่งเสริมให้เด็กหาข้อสรุปเอง และผู้ใหญ่หรือผู้สอน เป็นผู้กระตุ้นให้เด็กคิดในทางบวกและตามความเป็นจริง
- (๖) วรรณกรรมสำหรับเด็ก
- (๗) นิทานชาดกซึ่งสอนคุณธรรมในด้านความดีและความไม่ดี
- (๘) สารานุกรมภาพสำหรับเด็ก
- (๙) เรื่องที่อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รอบตัวเด็ก เช่น สัตว์ พืช บุคคล
- (๑๐) เรื่องที่มีตัวเอกเป็นวีรบุรุษ หรือวีรสตรี ประวัติชีวิตบุคคล
- (๑๑) เทพนิยายที่มีคติสอนใจ ตำนาน
- (๑๒) เรื่องที่แต่งขึ้นใกล้เคียงกับการใช้ชีวิตจริงของเด็ก

- (๑๓) เรื่องราวในประวัติศาสตร์ หนังสือที่ถ่ายทอดเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย
- (๑๔) หนังสือที่แสดงวิธีการทำหรือประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- (๑๕) นิติสารสำหรับเด็ก
- (๑๖) หนังสือเสริมประสบการณ์รอบตัว
- (๑๗) หนังสือภาพสามมิติ
- (๑๘) หนังสือที่มีเสียงประกอบ หนังสือพลาสติก หนังสือผ้า หนังสือที่ผลิตจากวัสดุอื่นที่ไม่เป็นอันตราย หนังสือรูปทรงขนาด ผิวสัมผัสที่แตกต่างกันทำให้เกิดการเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่

ฯลฯ

๑.๗ ภาพชัดเจนเหมาะสมกับวัยเด็ก ออกแบบรูปภาพอย่างเรียบง่าย ให้เรื่องราวต่อเนื่อง และต้องไม่เป็นภาพที่ทำให้เด็กเกิดความหวาดกลัว สีถนอม สบายตาและไม่ใช้สีสะท้อนแสง มีช่องว่างพักสายตาขนาดเหมาะสม

๑.๘ เนื้อเรื่องไม่ยากเกินไป ไม่สลับซับซ้อน ไม่สับสนวุ่น

๑.๙ ภาษาที่ใช้ควรมีลักษณะดังเช่นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาลัญลักษณ์ส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการ ภาษาที่มีคำคล้องจองเพราะเด็กจะสร้างรูปแบบในสมอง ฯลฯ

๑.๑๐ จำนวนหน้าและจำนวนคำศัพท์เหมาะสมกับวัย

๑.๑๑ ขนาด

(๑) ขนาดรูปเล่มมีลักษณะจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจ เหมาะสมกับวัยของเด็ก

(๒) ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับขนาดของรูปเล่ม

๑.๑๒ ชนิดของกระดาษควรเป็นกระดาษชนิดดี เช่น กระดาษปอนด์
กระดาษอาร์ต ฯลฯ

๑.๑๓ วิธีการนำเสนอส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสฝึกคิดเป็น ทำเป็น และ
กล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

๒. แนวทางการเลือกหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

๒.๑ เลือกจากตัวอย่างหนังสือนิทานที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก
ปฐมวัย จำนวน ๔๖๕ รายการ ซึ่งได้รวบรวมจากการพิจารณาคัดเลือกของ
หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน ๙ แห่ง หรือ

๒.๒ เลือกจากรายชื่อหนังสือเสริมประสบการณ์เล่มอื่น ๆ ที่มี
คุณสมบัติส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ และคุณสมบัติหนังสือ
เสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่เสนอแนะในข้อ ๑

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ควรเลือกหนังสือเสริมประสบการณ์ที่หลากหลายประเภท
มีความหลากหลายในด้านของผู้แต่ง ผู้วาดภาพประกอบและเนื้อหาการเรียนรู้
เพราะจะช่วยให้เด็กมีโอกาสอ่านหนังสือเสริมประสบการณ์ที่หลากหลายและ
เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

๓.๒ จำนวนหนังสือเสริมประสบการณ์ควรเพียงพอกับจำนวนเด็ก

ศูนย์ประสานงาน

ภาพรวมของโครงการ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทร. ๐๒-๒๘๐๒๙๓๕

โทร. ๐๒-๒๘๐๑๙๕๖

โทร. ๐๒-๒๘๒๑๓๑๙

โทร. ๐๒-๒๘๘๕๘๕๓

หนังสือเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โทร. ๐๒-๒๘๘๕๗๓๓

การจัดซื้อจัดจ้าง

สำนักการคลังและสินทรัพย์

โทร. ๐๒-๒๘๘๕๖๒๗

โทร. ๐๒-๒๘๘๕๖๓๑

การติดตาม ควบคุม และกำกับ

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทร. ๐๒-๒๘๘๕๘๑๗

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑ นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๒